

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 119. An, non inventio veritatis quandoque fundet ejusdem inventionem
in ordine ad dubia conscientiaë solvenda.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42634

erit affequirabilis veritas, ita *Eliz.* R. Si valet argumentum, ergo nulla doctrina nequidem probalior procedens cum ignorantia vel errore invincibili sufficiet ad honestam operationem. R. 2. n. min., quamvis enim honestas adæquatè & perfectiùs habeatur per doctrinam etiam materialiter veram, si tamen sit doctrina prudens & invincibiliter erronea, etiam causat honestatem & perfectionem in operatione, uti dictum est à n. 14., ideoque dico finem doctrinæ moralis esse perfectionem operationis honestæ, ad quam sufficit veritas vel in se vel apparens, item veritas vel certò vel probabiliter inventa. Videri potest *Teril.* q. 14. à n. 28.

718 Q. 119. *An, non inventio veritatis quandoque fundet ejusdem inventionem in ordine ad dubia conscientia salvenda.* R. Affirmativè, & in hoc conveniunt *Eliz.* & *Teril.* q. 53., si enim adhibuerim moralem diligentiam, valet hic syllogismus, *si hoc fuisset verum, ego veritatem illam inveniissem, sed illam non inveni, ergo hoc non est verum*: consequenter non inventio veritatis post sufficientem inquisitionem in materia juris & legum, dat sufficiens fundamentum negandi talem legem: è contrà non inventio veritatis in materia facti non semper sufficit; & disparitas est, quòd leges sint universales, diuturnæ & fixæ, hinc, si dentur, successu temporis debent innotescere; facta autem sunt particularia, transeuntia & varia, ideoque illorum cognitio faciliùs later: potest nihilominus etiam factum esse tale, ut aliquando ex illius, post adhibitam debitam diligentiam, non inventionem, veritas ipsa sufficienter inveniatur, v. g. si scrupulosus rescire non possit se recitasse aliquam Horam, judicare potest se recitasse, quia cum semper sollicitus sit, ne omitrat, si non recitasset, sciret se non recitasse, ita *Eliz.* & *Teril.* n. 53. simile

simile est, si in aliquem cadat suspicio v. g. homicidii, si enim post inquisitionem juridicam non inveniatur occidisse, censetur inventa veritas, quod non occiderit, quia pro ipso est possessio pro innocentia, nec mala facta præsumuntur, sed probari debent. Vide dicta n. 272. 273.

Q. 120. *An dari possit ignorantia invincibilis circa leges positivas.* R. *Eliz.* negare non audeat absolutè, acramen l. 7. q. 16. §. 1. docet, raras fore invincibiles ignorantias legum etiam humanarum & juris positivi ad unumquemque pertinentis: sed quoad legem humanam, certissimum est eam sæpe invincibiliter ignorari à multis, uti docet experientia, multis enim sæpe proponuntur præcepta humana, de quibus antea nunquam audierant vel cogitarant, neque illis inciderat in illa inquirere: idem ferè est etiam de multis præceptis positivis Dei, etiam ad salutem necessariis vel saltem conducentibus, uti rectè cum communissima *Platel.* p. 2, n. 254. & seqq. *Probat* I., ex illo *Ioannis 15. v. 22. si non venissem & locutus fuisset eis, peccatum non haberent, nunc autem excusationem non habent de peccato suo,* ergò in illis, qui non audierunt, est ignorantia invincibilis juris Divini saltem positivi: hinc etiam ad *Rom. 10. v. 14. dicitur, quomodo credent ei, quem non audierunt? quomodo autem audient sine prædicante?* certum autem est multis non esse prædicata seu annunciata quædam positiva præcepta Dei.

2. Multis, non tantùm inter Barbaros sed etiam inter Fideles, necdum venit in mentem cogitare de variis præceptis positivis Dei, v. g. de præcepto confitendi, sumendi Eucharistiam aliquando, credendi Incarnationem, Resurrectionem &c., quæ *S. August.* tr. 89. in *Joan.* dicit sine culpa posse ignorari, unde si tales homines damnentur, hoc non est pro-